

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Мирослава БАТАЩУК, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” за спеціальністю «Біологія»; працює на посаді провідного фахівця навчально-наукової лабораторії кафедри біохімії та біотехнології факультету природничих наук Прикарпатського національного університету; виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Біологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.143, утворена наказом № 451 в. о. ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 27 травня 2025 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Лідії ШЕРЕМЕТИ – доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри терапії, реабілітації і морфології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів – Віктора ГУСАКА – кандидата біологічних наук, доцента, доцента кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;
Ольги СТРІЛЬБИЦЬКОЇ – кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів – Галини УШАКОВОЇ – доктора біологічних наук, професора, в.о. завідувача кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;
Руслани ІСКРИ – доктора біологічних наук, професора, професора кафедри фізіології людини і тварин Львівського національного університету імені Івана Франка.

на засіданні 21 липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія Мирославі БАТАЩУК на підставі публічного захисту дисертації «Енергетичні та вільнорадикальні процеси у мишей за споживання висококалорійної їжі та альфа-кетоглютарату» за спеціальністю 091 Біологія.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Володимир ЛУЩАК, доктор біологічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри біохімії та біотехнології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. У науковій роботі уперше:

- проведено комплексне дослідження впливу АКГ на метаболічні зміни у тканинах мишей, спричинені споживанням висококалорійної їжі з високим вмістом жирів та фруктози.

- показано, що АКГ запобігає метаболічним змінам, які спричинені короткотривалим споживанням висококалорійної їжі з високим вмістом тваринних жирів та фруктози.

- виявлено, що захисний вплив АКГ проявляється у зниженні інтенсивності оксидативного стресу та нормалізацією енергетичного обміну у тканинах мишей.

- встановлено, що на тлі стандартної їжі у тканинах мишей АКГ активує окремі ланки антиоксидантного захисту.

- обґрунтовано тканиноспецифічні ефекти АКГ на фоні базової та висококалорійної їжі, які можуть бути зумовлені різними механізмами його дії.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що дослідження наслідків споживання їжі з високим вмістом жирів і вуглеводів допомагає краще зрозуміти причини поширення метаболічного синдрому та пов'язаних з ним захворювань. Використання модельних тварин, які споживають висококалорійну їжу, дозволяє вивчати механізми розвитку метаболічного синдрому в контрольованих умовах. Вивчення властивостей АКГ як харчового додатку на фоні висококалорійної їжі відкриває перспективи для створення нових підходів у профілактиці метаболічного синдрому.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (307 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 166 сторінок, із них основного тексту – 109 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації: 3 статті у фахових наукових журналах, які індексуються наукометричною базою Scopus; 1 стаття у науковому виданні, яке внесене до Переліку фахових наукових видань України категорії Б; 5 тез конференцій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Vatashchuk M. V., Bayliak M. M., Hurza V. V., Storey K. B., & Lushchak V. I. Metabolic syndrome: lessons from rodent and *Drosophila* models. *BioMed research international*. 2022. № 2022. 5850507. ISSN: 2314-6133. (Scopus, Q2)

DOI: <https://doi.org/10.1155/2022/5850507>

URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85133257893&origin=resultslist>

2. Bayliak M. M., Vatashchuk M. V., Gospodaryov D. V., Hurza V. V., Demianchuk O. I., Ivanochko M. V., Burdyliuk N. I., Storey K. B., Lushchak O., & Lushchak V. I. High fat high fructose diet induces mild oxidative stress and reorganizes intermediary metabolism in male mouse liver: alpha-ketoglutarate effects. *Biochimica et biophysica acta. General subjects*. 2022. № 1866(12). 130226. ISSN: 0304-4165. (Scopus, Q2)

DOI: <https://doi.org/10.1016/j.bbagen.2022.130226>

URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85136514964&origin=resultslist>

3. Vatashchuk M. V., Bayliak M. M., Hurza V. V., Demianchuk O. I., Gospodaryov D. V., & Lushchak V. I. Alpha-ketoglutarate partially alleviates effects of high-fat high-fructose diet in mouse muscle. *EXCLI journal*. 2023. № 22. 1264-1277. ISSN: 1611-2156. (Scopus, Q1)

DOI: <https://doi.org/10.17179/excli2023-6608>

URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85179361428&origin=resultslist>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Лідія ШЕРЕМЕТА – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапії, реабілітації і морфології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Віктор ГУСАК – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Ольга СТІЛЬБИЦЬКА – кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник кафедри біохімії та біотехнології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Галина Ушакова – доктор біологічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Руслана ІСКРА – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри фізіології людини і тварин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.143 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Мирославі БАТАЦУК ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Лідія ШЕРЕМЕТА